

kma·diplomacy

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ І GR-ПОЛІТИКИ

Economic Diplomacy & GR Politics

ДИСЦИПЛІНА:

**ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА СУЧАСНИЙ
СВІТОПОРЯДОК (дослідницький практикум)**

галузь знань:

С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальності:

С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»

С2 «Політологія»

освітня програма:

«Економічна дипломатія і GR-політики»

СИЛАБУС

Політична географія та сучасний світопорядок (дослідницький практикум)

спеціальності: С1 «Економіка та Міжнародні економічні відносини», С2 «Політологія»

1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ТА ПРАКТИКА

Обов'язкова освітня компонента

ВИКЛАДАЧІ:

КОБИЛЬНИК Василь Володимирович
кандидат політичних наук, доцент
e-mail: v.kobylnyk@ukma.edu.ua

ЗАЙЧЕНКО Ірина Анатоліївна
кандидат історичних наук, доцент
e-mail: i.zaichenko@ukma.edu.ua

ОЗАДОВСЬКИЙ Ігор Борисович
здобувач PhD з політології, старший викладач
e-mail: i.ozadovskyi@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Загальний обсяг годин – 90 год. / 3 ECTS

з них:

- Лекційних – 10 год.
- Семінарських – 20 год.
- Самостійна робота – 60 год.

Семестр викладання: 1-й
Форма підсумкового оцінювання: залік

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Курс «*Політична географія та сучасний світопорядок*» (*дослідницький практикум*) є обов'язковою навчальною дисципліною, що дозволяє сформувати у здобувачів комплексне розуміння політичної карти світу, особливостей геополітичних процесів та їхнього впливу на міжнародні відносини, а також практичні навички дослідження політико-географічних чинників, які формують сучасний світопорядок.

Курс складається з двох змістовних модулів: «Політична географія та сучасний світопорядок» і «Політико-географічний аналіз регіонів і країн світу».

Курс передбачає набуття знань, вмінь та навичок аналізу політико-географічної ситуації регіонів та політико-географічного положення окремих країн; виявлення особливостей державних кордонів; класифікації держав за політико-географічними ознаками; виявлення географічних особливостей сучасних конфліктів на політичній карті світу та аналізу збройних конфліктів. Курсом передбачено практикуми та реферування літератури з елементами наукового дослідження і застосуванням міждисциплінарних методів досліджень, а також використання прийомів і методів наукового дискурсу в контексті міжкультурної комунікації.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних компетентностей та наукового уявлення про геопросторову організацію політичного життя суспільства і співвідношення політичних сил на різних ієрархічних рівнях, а також знань і навичок аналізу сучасного політико-географічного положення окремих країн (в т.ч. України), особливостей політико-географічної ситуації в них, головних геополітичних та політико-географічних концепцій їх розвитку.

Особливу увагу приділено методикам і практичним навичкам порівняльного політико-географічного аналізу окремих країн та регіонів світу в контексті сучасного світопорядку.

Даний курс забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН 1, ПРН 2, ПРН 12, ПРН 20, ПРН 22.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
ПРН1. Вільно спілкуватися українською та іноземною мовою при обговоренні фахових і наукових тем, брати участь у міжнародних професійних комунікаціях і презентаціях результатів наукових досліджень.	- проблемно-орієнтоване навчання (аналіз реальних кейсів формування геоекономічних стратегій у країнах/регіонах світу);	- індивідуальний аналітичний звіт; - груповий проект, публічна дискусія/промова; - картографічна презентація (візуалізація регіональних пріоритетів і стратегічних ресурсів на карті);
ПРН2. Здійснювати пошук, критичну оцінку та обробку інформації з різних джерел, застосовувати здобуті знання для вирішення професійних завдань та реалізації самостійних міждисциплінарних наукових досліджень.	- міждисциплінарні семінари, дискусії; - проект (розробка стратегії розвитку конкретної країни з урахуванням глобальних і регіональних викликів);	- усна презентація/дебати; - поточне формативне оцінювання (тести, обговорення, опитування); - індивідуальний підсумковий проект.
ПРН12. Формувати геоекономічні стратегії країн в умовах трансформації світопорядку, визначати їхні регіональні пріоритети з урахуванням національних інтересів, безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті асиметричності розподілу світових ресурсів.	- картографічний та просторовий аналіз (використання ГІС-інструментів та геоекономічних карт для візуалізації пріоритетів); - моделювання та дипломатичні симуляції (імітація переговорів між країнами/регіонами для відстоювання економічних інтересів).	
ПРН20. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	- розв'язання кейсів; - робота з аналітичними базами даних, міжнародними індексами (World Bank, IMF, UNCTAD, WTO, OECD, UNDP тощо).	
ПРН22. Самостійно конструювати дизайн, планувати і виконувати міждисциплінарні дослідження у сферах економіки, міжнародних економічних відносин, політології; формулювати і перевіряти гіпотези, інтерпретувати дані, обґрунтовувати висновки із урахуванням елементів наукової новизни та/або практичної значущості.		

Результати навчання (РН)	Теми						
	1	2	3	4	5	6	7
ПРН1. Вільно спілкуватися українською та іноземною мовою при обговоренні фахових і наукових тем, брати участь у міжнародних професійних комунікаціях і презентаціях результатів наукових досліджень.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН2. Здійснювати пошук, критичну оцінку та обробку інформації з різних джерел, застосовувати здобуті знання для вирішення професійних завдань та реалізації самостійних міждисциплінарних наукових досліджень.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН12. Формувати геоекономічні стратегії країн в умовах трансформації світопорядку, визначати їхні регіональні пріоритети з урахуванням національних інтересів, безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті асиметричності розподілу світових ресурсів.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН20. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН22. Самостійно конструювати дизайн, планувати і виконувати міждисциплінарні дослідження у сферах економіки, міжнародних економічних відносин, політології; формулювати і перевіряти гіпотези, інтерпретувати дані, обґрунтовувати висновки із урахуванням елементів наукової новизни та/або практичної значущості.	+	+	+	+	+	+	+

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Політична географія і сучасний світопорядок			
Тема 1. Теоретико-методологічні основи політичної географії.	2	-	5
Тема 2. Політична карта світу: суть та основні етапи формування.	2	2	10
Тема 3. Глобальні тренди формування сучасного світопорядку	2	4	10
Змістовий модуль 2. Політико-географічний аналіз регіонів і країн світу			
Тема 4. Держави. Столиці та центри. Міжнародні території. Залежні території.	2	4	10
Тема 5. Політико-географічний аналіз регіонів і країн.	2	4	10
Тема 6. Географія політичної боротьби (електоральна географія).	-	4	10
Тема 7. Геополітичне та політико-географічне положення України, формування її державної території.	-	2	5
Всього:	10	20	60

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:**Змістовий модуль 1**
Політична географія і сучасний світопорядок**Семінарське заняття 1. Політична карта сучасного світу (2 год.)****Питання для обговорення:**

- Риси політичної карти світу ХХ ст. Версальсько-Вашингтонська (1918-1945 рр.) і Ялтинсько-Потсдамська (1945-1991рр.) системи світоустрою. Біполярний світ.
- Сучасні конфлікти та їх вплив на політичну карту світу. Модель аналізу сучасних збройних конфліктів.
- Політико-географічне районування та геополітична карта світу кінця ХХ – початку ХХІ ст. Глобалізація, регіоналізація, інтеграційні процеси та новітні зміни на політичній карті світу (розпад СРСР, Югославії, Brexit та інші).
- Практична робота:** Картографічний аналіз змін на політичній карті одного з регіонів світу за останні 100 років (Європа після Першої світової війни, Африка після деколонізації, Азія після розпаду колоніальних імперій). Презентація результатів аналізу з висновками щодо впливу змін на міжнародні економічні відносини.

Семінарське заняття 2-3. Глобальні тренди формування сучасного світопорядку (4 год.)**Питання для обговорення:**

- Визначення світопорядку.
- Сучасний стан і тенденції формування сучасного світопорядку.
- Кейс-дослідження

Змістовий модуль 2

Політико-географічний аналіз країн світу

Семінарське заняття 4-5. Держави. Столиці та центри. Міжнародні території. Залежні території (4 год.)

Питання для обговорення:

- ☑ **Практикум 1.** Географічний аналіз території держави (аналіз характеристик території: географічне положення, розмір території, природні ресурси, демографічні характеристики; обговорення, як ці характеристики впливають на економічний розвиток країни та її роль у міжнародних економічних відносинах).
- ☑ **Практикум 2.** Аналіз столиць та економічних центрів (індивідуальна робота): аналіз однієї столиці або економічного центру, її роль у національній та міжнародній економіці (наприклад, Лондон як фінансовий центр, Вашингтон як політичний центр, Франкфурт як фінансовий хаб). Обговорення результатів у форматі «круглого столу».
- ☑ **Практикум 3.** Міжнародні та залежні території (робота в групах): дослідження однієї міжнародної або залежної території (Антарктида, Гуам, Гібралтар, Південні Шетландські острови тощо) - статус цієї території у міжнародному праві, вплив території на міжнародні економічні відносини.
- ☑ **Дискусія:**
  - Тема 1. Геополітична роль столиць та економічних центрів.
    - Яка роль столиць у формуванні політики міжнародних економічних відносин?
    - Чи завжди столиця є економічним центром країни? Чому деякі столиці втрачають своє значення на користь інших міст?
  - Тема 2: Майбутнє міжнародних та залежних територій.
    - Як може змінитися статус залежних територій у майбутньому?
    - Чи можливим є перегляд міжнародного статусу міжнародних територій, наприклад, Антарктиди?

Семінарське заняття 6-7. Політико-географічний аналіз окремих країн і регіонів (4 год.)

Питання для обговорення:

- Порівняльний політико-географічний аналіз окремих країн та регіонів* за методом PESTEL. Аналіз географічного положення та його впливу на політичні та економічні відносини.
- Оцінка та порівняння міжнародної конкурентоспроможності країн за міжнародними рейтингами**
- Дискусія:** «Чи є географічне положення визначальним фактором політичного та економічного розвитку держав?»

*на вибір здобувача

**перелік рекомендованих міжнародних рейтингів додається

Семінарське заняття 8-9. Електоральна географія (4 год.)

Питання для обговорення:

- Вплив виборчих процесів на сучасний світопорядок.
- Результати виборів-2024, як фактор (де)стабілізації світопорядку.
- Практикум: регіональна специфіка виборів 2024 року в світі.

6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Бондаренко С.В., Зайченко І.А. Територіальний вимір трансформації сучасного світопорядку в умовах війни. «ПОЛІТИКУС», Вип. 3, 2024. DOI: <https://doi.org/10.24195/24149616.2024-3.23>
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., 2019. 416 с.
3. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2021. 180 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Hudzeliak-Politychna-geohrafiia-book_2021.pdf
4. Дністрянський М. С. Політична географія України: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2014. URL: <http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0005511>
5. Дністрянський М.С. Геополітика: навчальний посібник. Львів, 2011. 436 с. URL: <http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0005089>

6. Зайченко І., Дімова Л. Репутаційний капітал України як актив у німецькому політико-економічному просторі: аналіз впливу публічної дипломатії та GR-політики *Empirio* 3 (1), 2025, 43-52. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2026.3.1.71-82>
7. Зайченко І., Кітик А. Ідеологічно-релігійна інструменталізація як каталізатор радикалізації населення в Африці. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін*, Вип. 38, 2025. (фахове видання)
8. Зайченко І.А., Безпала В.І. Зовнішньополітична стратегія Туреччини в Африці в умовах змін сучасного світопорядку. *Empirio* 2 (2), 2025, 43-52. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.2.43-52>
9. Зайченко І.А. Міждисциплінарність у дослідженні сучасних збройних конфліктів. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, 16 (Спецвипуск). С. 34-42. <https://doi.org/10.15421/352405>
10. Кобильник В.В. Вплив глобалізаційних процесів на перспективи розвитку політичної компаративістики. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2023. № 2. С. 118–127. <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/276676>
11. Кобильник В.В. Порівняльний підхід до аналізу регіональних політик. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. № 2. 2024. С. 27-32.
12. Кобильник В.В. Застосування порівняльного аналізу для дослідження сучасної державної політики. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. №3 (62). 2024. С. 203-211
13. Мовчан, М.О., Зайченко, І.А., Бондаренко, М.М., Ковальчук, Р.Р. Модель аналізу сучасних збройних конфліктів і політичні практики управління конфліктами. *Empirio*. 1, 2. 2024. С. 65-75. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2024.1.2.65-75>
14. Озадовський, І. Чинники конфліктогенності прикордонних територій та практики її подолання в умовах трансформації світопорядку. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. № 16 (Спецвипуск (34)). С. 50-57. <https://doi.org/10.15421/352416SI>
15. Політична географія і геополітика: *Навч. посібник* / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайтчевський; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
16. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: *Навч. посібник*. К.: Знання, 2007. 422 с.
17. Nagornyak, T., Natalina, N., Ozadovskyi, I., & Studilko, M. Global trends for the formation of the new world order. *European Journal of Transformation Studies*, 11(1). 2023. С. 60-85. https://www.journal-transformation.org/docs/issues/EJTS_2023_Vol_11_No_1/EJTS_2023_Vol_11_No_1.pdf

Додаткова:

1. Гантінгтон Семюел П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Пер. з англ. Наталії Климчук. Львів : Кальварія, 2006. 474 с.
2. Кіссінджер, Г. Світовий порядок. роздуми про характер націй в історичному контексті. Наш формат, 2019, 320с. ISBN: 978-617-7682-39-3
3. Atzili, B., When good fences make bad neighbors: Fixed borders, state weakness, and international conflict, *International Security*, 31(3), 2007, 139-173. <https://doi.org/10.1162/isec.2007.31.3.139>

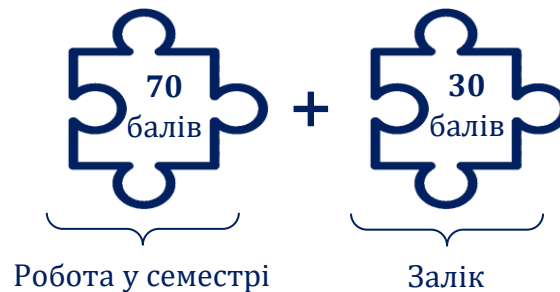
4. Dalio, R., Principles for Dealing with the Changing World Order: Why Nations Succeed and Fail., 2021, Avid Reader Press / Simon & Schuster
5. Ikenberry, G.J., (2020), The Next Liberal Order. Foreign Affairs. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2020-06-09/next-liberal-order>
6. Naisbitt, J., Megatrends: Ten New Directions Transforming Our Lives. New York, 1982, Warner Books.
7. Natalina, N., Democracy and Institutional Political Subjectness: Comparative Study for Europe and Central Asia. Przegląd Politologiczny. 2022. 27(3). 17–34. <http://dx.doi.org/10.14746/pp.2022.27.3.2>
8. Nye, J. Soft Power. The Means to success in world politics// N/Y/ Public Affairs, 2004.

Інформаційні ресурси:

1. ACLED. Conflict Watchlist 2023. 8 February 2023. Retrieved from <https://acleddata.com/conflict-watchlist-2023/>
2. Globalization Index. URL: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html#>
3. Global Food Security Index. URL: <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/>
4. Fragile States Index. URL: <https://fragilestatesindex.org/>
5. Freedom House, Freedom in the World 2023: Marking 50 Years in the Struggle for Democracy [Report]. <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2023/marking-50-years>
6. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/>
7. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Home>
8. Democracy Index 2023 - <https://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/Democracy-Index-2023-Final-report.pdf>
9. Human Development Index - <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>

7. ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ
ДИСЦИПЛІНИ

	Види робіт	К-ть	Бали	Умови нарахування	Разом
Робота у семестрі	Робота на семінарському занятті	8	50	Активність на семінарських заняттях, обговорення питань, розв'язування кейсів	8*50/8
	Модульна контрольна робота (тест)	1	20	Тестування	20
Залік	Підсумковий проєкт	1	30	Підготовка презентації і захист проєкту	30
Разом					100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться в Google Classroom. Максимальний бал за кожне завдання – 50 балів, 20 балів – за тестові вимірювання знань (за 1 модульну контрольну роботу). Середнє арифметичне за підсумками усіх форм поточного контролю дає можливість здобувачу отримати 50 балів за роботу в семестрі і 20 балів за тест, а також 30 балів шляхом складання заліку або виконання альтернативної форми підсумкового контролю (підготовка та презентація підсумкового проєкту).

РОЗ'ЯСНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ

На практичному занятті здобувач може набрати максимум 50 балів

41-50 балів ставиться за таких умов:

- повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується прикладами;
- глибоке розуміння та орієнтування у явищах і процесах;
- вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

35-40 балів ставиться за таких умов:

- правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні запитання, відсутня повна відповідь.

26-34 бали ставиться за таких умов:

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді наявні помилки;
- відповіді на запитання нечіткі.

16-25 балів ставиться за таких умов:

- незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічне висловлювання.

1-15 балів ставиться за таких умов:

- наявні суттєві помилки при відтворенні матеріалу;
- нерозуміння навчального матеріалу і, як наслідок цього, повна відсутність навичок в аналізі явищ і в подальшому виконанні практичних завдань.

Залік/Індивідуальний підсумковий проєкт

21-30 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано вчасно; доповідь структурована, логічна, послідовна, містить елементи системного підходу; доповідач демонструє володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та приймає активну участь в обговоренні;

10-20 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано вчасно; доповідь не структурована, відсутня послідовність; доповідач демонструє поверхневе володіння матеріалом, не завжди дає чіткі відповіді на запитання аудиторії та пасивний при обговоренні;

1-10 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення; доповідь не структурована і не логічна; доповідач демонструє поверхневе володіння матеріалом та не дає відповіді на запитання аудиторії.

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Написання ЕСЕ на запропоновану тематику

- 5 б. – дотримання структури, стилю, обсягу (до 1 сторінки формату А4);
- 15 б. – креативний авторський підхід і унікальність тексту;
- 15 б. – повне розкриття теми (пряма відповідь на питання, що поставлено як тема), переконливі аргументи, сучасність;
- 10 б. – активна життєва позиція автора, що прослідковується в тексті;
- 5 б. – цілісність тексту, закінченість думок, перспективність висновку.

Разом – 50 балів

Вимоги до написання есе:

- 1) автор має використовувати асоціації; проводити паралелі; добирати аналогії;
- 2) есе варто розпочати зі *вступу*, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою;
- 3) основна частина есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомні аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей;
- 4) есе має містити озвучену кінцівку. При цьому зовсім не важливо, кінець є ствердженням будь-чого, запитанням чи остаточно не завершеними роздумами;
- 5) есе повинне містити: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми.

Підготовка презентації та її захист

- 5 балів – використання брендівих слайдів НаУКМА;
- 10 балів – логічність у викладенні матеріалу;
- 5 балів – кореляція між слайдами презентації і промовою спікера та уникнення дублювання тексту промови та інформації на слайді;
- 15 балів – апелювання до кількісних показників, емпіричного матеріалу, думок експертів, фахових джерел з лінком на першоджерело;
- 5 балів – дотримання регламенту доповіді (до 7 хв.);
- 10 балів – аргументація власної думки під час обговорення і змістовні висновки, що узгоджується з метою завдання.

Разом – 50 балів

Участь в обговоренні, дискусії, усна доповідь

- 20 балів – аргументованість, чітке розкриття теми, використання фактів, статистики, наукових джерел; виявлення причинно-наслідкових зв'язків;
- 10 балів – логічність побудови виступу, послідовність, структурованість;
- 10 балів – використання міждисциплінарного підходу, інтеграція знань з політології, політичної географії, економіки, міжнародних економічних відносин точно;
- 10 балів – контакт з аудиторією, вміння відповідати на запитання.

Разом – 50 балів

Картографічна презентація

15 балів – точність та актуальність даних, використання перевірених джерел (World Bank, UN, IMF тощо);

15 балів – відображення пріоритетів і ресурсів, зрозумілі легенди, кольорові схеми, інфографіка;

10 балів – аналіз даних, логічна інтерпретація картографічних даних, пояснення причин і наслідків розміщення ресурсів/пріоритетів;

10 балів – використання сучасних ГІС-інструментів, інтерактивних карт, нестандартних рішень.

Разом – 50 балів.

Проміжною формою контролю за результатами проходження кожного зі змістовних модулів, є **модульна контрольна робота та поточні форми контролю (групові та індивідуальні практичні роботи).**

МКР складається з двох рівнів складності: *перший рівень* розрахований на 10 хвилин і спрямований на перевірку знань здобувачів теоретичного матеріалу. Він включає в себе 10 завдань (по 0,5 б. за кожну правильну відповідь = 5 балів), на які потрібно дати чітку лаконічну відповідь. *Другий рівень* складається з двох практичних завдань – по 2,5 б. за кожне завдання, що додатково розкривають критичність мислення і креативність. Час на виконання 2-х рівнів – 30 хвилин. Максимальна кількість балів за 1 МКР – 10 б.

На першому занятті здобувачі складають **вхідний контроль**, який складається з 10 питань, на які слід дати чітку лаконічну відповідь (10 питань по 5 б. = 50 б.). Такий вид роботи дає викладачу змогу оцінити базові знання здобувачів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до заліку) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) здобувач зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, здобувач може обрати повторне вивчення курсу.

9. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи здобувачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти
«28» серпня 2025 р., протокол № 1.

